

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ NA ROK 2012**

**Rozdział I
Wprowadzenie**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Skarżyska – Kamiennej na rok 2012 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz stosowania przemocy w rodzinie.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności do alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu.

Gminny Program zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki, terapii narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zapisane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dokumentem – który oprócz ustawy – stanowi prawną podstawę podejmowanych działań, jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wchodzący w skład strategii rozwiązywania problemów społecznych, corocznie uchwalany przez Radę Miasta Skarżyska-Kamiennej.

**Rozdział II
Cele programu**

1. Cel strategiczny

Ograniczenie w mieście Skarżysku-Kamiennej nadużywania alkoholu, narkotyków oraz stosowania przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe

- A. Wzmocnienie zasad sprzeciwiających się picciu i nadużywaniu alkoholu przez dzieci i młodzież, jakie obowiązują w rodzinach, szkołach i społeczności lokalnej.
- B. Ograniczenie liczby nastolatków okazjonalnie pijących alkohol, poprzez:
 - a) Poprawę klimatu szkoły, a w tym: relacji między uczniami a nauczycielami,
 - b) Opóźnienie wieku inicjacji picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
 - c) Wzrost liczby sprzedawców regularnie kontrolujących wiek osób kupujących alkohol.
- C. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.
- D. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

- E. Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych, społecznych u mieszkańców miasta, spowodowanych nadużyciem alkoholu, narkotyków oraz stosowania przemocy w rodzinie.
- F. Integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie dla miasta Skarżyska-Kamiennej.

3. Strategiczne kierunki realizacji programu gminnego w przyszłych latach:

- wspieranie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i realizujących program socjoterapeutyczny w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe),
- tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej angażującego wiele grup społeczności lokalnej (oprócz młodzieży i rodziców także wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, przedstawicieli samorządu itp.),
- promowanie mody na zdrowy styl życia; zachęcanie i włączanie młodzieży do udziału w konkursach o charakterze edukacyjno-profilaktycznym itp.,
- promocja, wspólnie ze szkołami, liderów młodzieżowych i wykorzystanie ich aktywności w działaniach profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia,
- wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań,
- wprowadzenie do programów szkolnych stałych elementów edukacyjnych w zakresie zapobiegania zachowaniom ryzykownym, zakup materiałów edukacyjno-szkoleniowych,
- współdziałanie oraz pomoc w szkoleniu grup zawodowych i osób związanych bezpośrednio lub pośrednio z realizacją gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych (pracownicy lecznictwa odwykowego, policja, pomoc społeczna, pedagodzy, kuratorzy sądowi, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, nauczyciele),
- wykorzystanie prawnego zobowiązania do leczenia odwykowego.

Rozdział III

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zadanie 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, współuzależnionych oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

1. Zakup usług w zakładach opieki zdrowotnej w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień niechemicznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych, dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym, osób z syndromem Dorosłego Dziecka Alkoholika i osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także programów korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej.
2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego (szkolenia, konferencje, sympozja).
3. Prowadzenie punktów interwencyjno – konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym lub narkotykowym i ich rodzin.
4. Wspieranie bazy lokalowej i wyposażenia placówek lecznictwa odwykowego.
5. Opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia.
6. Realizacja zadań konkursowych zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Skarżysko-Kamienna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2012 rok.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

1. Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego w przypadku nadużywania alkoholu i stosowania przemocy w rodzinie.
2. Pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie: podnoszenie kwalifikacji zespołu terapeutycznego w zakresie terapii współzależnienia i terapii dla DDA – finansowanie szkoleń; finansowanie dodatkowych oddziaływań terapeutycznych dla osób współzależnionych i DDA.
3. Pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji wychowawców świetlic w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny dysfunkcyjnej.
5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie:
 - wspieranie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty” w gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, współpraca służb i instytucji,
 - dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - szkolenia dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie,
 - finansowanie i realizacja programów profilaktyki agresji, przemocy.
6. Finansowanie pomocy prawnej dla ofiar przemocy w rodzinie.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

1. Wspieranie realizacji działań profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i rodziców; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.
2. Tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej.
3. Programy profilaktyczne w szkołach i innych placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych.
4. Szkolenia wychowawców, nauczycieli i instruktorów sportowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży oraz podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych.
5. Współdziałanie w działaniach promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież oraz wzmacniających czynniki chroniące i motywujące do większej aktywności w życiu społecznym – rozwój zorganizowanych zajęć pozaszkolnych w świetlicach, klubach, świetlicach socjoterapeutycznych, placówkach oświatowych oraz innych środowiskach młodzieżowych (w tym dożywianie dzieci biorących udział w tych zajęciach).
6. Rodzice: działania edukacyjne, warsztaty dla rodziców, których dzieci piją i upijają się.
7. Dorośli – społeczność lokalna: lokalne i ogólnopolskie kampanie edukacyjne, festyny, happeningi bezalkoholowe, konferencje, debaty w lokalnych mediach, prowadzenie systemu informacji – lokalna prasa, media, tablice informacyjne, Internet; organizowanie badań, sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz oraz upublicznianie wyników tych badań; szkolenia i warsztaty dla sprzedawców napojów alkoholowych.

8. Inicjowanie działań na rzecz częstszego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy Policji oraz Straży Miejskiej w sytuacji spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych (szkolenia dla funkcjonariuszy).
9. Działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa na stadionach piłkarskich – współpraca z Policją i przedstawicielami klubów piłkarskich.
10. Kontynuowanie działalności świetlic środowiskowych na terenie miasta Skarżyska Kamiennej:
 - finansowanie wynagrodzeń dla opiekunów zatrudnionych w świetlicach,
 - finansowanie wyżywienia dla dzieci uczęszczających do świetlic z programem socjoterapeutycznym i opiekuńczo-wychowawczym,
 - zakup sprzętów i materiałów niezbędnych do pracy z dziećmi,
 - organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych,
 - organizowanie i finansowanie festynów profilaktycznych, konkursów, zawodów sportowych.
11. Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież poprzez: finansowanie zajęć, obozów, imprez, projektów, realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki oświatowe, organizowanie miejskich imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, bezalkoholowych.
12. Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia poprzez wspieranie, organizowanie, wyposażanie w sprzęt i materiały miejsc do uprawiania sportu, zabawy, nauki, wypoczynku.
13. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu.
14. Pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci i młodzieży w szczególności zagrożonej uzależnieniem.
15. Dofinansowanie obozów, kolonii, półkolonii i zimowisk z programem profilaktycznym.
16. Realizacja zadań konkursowych zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Skarżyska-Kamienna w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Skarżysko-Kamienna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2012 rok.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

1. Powierzenie realizacji poszczególnych zadań z zakresu gminnego programu organizacjom pozarządowym (NGO) (przy procedurze zlecenia zadań organizacjom pozarządowym (NGO) zastosowanie ma ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).
2. Współpraca ze stowarzyszeniami i klubami abstynenckimi: finansowanie dodatkowych programów terapeutycznych realizowanych w klubach/stowarzyszeniach, dofinansowanie kosztów organizowanych obozów terapeutycznych, wspieranie współpracy klubów/stowarzyszeń ze społecznościami lokalnymi.
3. Współpraca z Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi.
4. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym w dziedzinie uzależnień.
5. Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, współpraca z organizacjami charytatywnymi działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.
6. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, promujących wśród mieszkańców Skarżyska-Kamiennej, w szczególności w środowisku młodzieży, zdrowy tryb życia i abstynencję.
7. Współpraca z instytucjami, organizacjami zaangażowanymi w realizację gminnego programu budowy bezpieczeństwa lokalnego.
8. Wdrażanie działań profilaktycznych skierowanych do osób eksperymentujących z różnymi środkami psychoaktywnymi.

9. Realizacja zadań konkursowych zgodnie z Uchwałą nr XV/131/2011 z dn. 24 listopada 2011r. w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Miasta Skarżyska-Kamiennej z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2012 rok.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez upoważnionych przedstawicieli Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli Straży Miejskiej lub Policji oraz pracowników Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej.

Zadanie 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Zadanie 7

Ograniczenie dostępu do alkoholu

Rada Miasta Skarżyska-Kamiennej uchwałą nr 2/6/2002 z dn. 22.02.2002r. ustaliła:

- liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 100 punktów,
- liczbę punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 30 punktów.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzają członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracownicy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej wraz z uprawnionymi służbami i osobami.

Zadanie 8

Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Rozpatrywanie wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu.
2. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu.
3. Opiniowanie złożonych ofert programowych pod kątem wdrażania do pracy w placówkach oświatowych i służby zdrowia.
4. Przygotowywanie gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Diagnozowanie środowiska i monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta.
6. Kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
7. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej.
8. Koordynowanie całości działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii.
9. Organizowanie różnorodnych form oddziaływania profilaktycznego na dzieci, młodzież oraz dorosłych mieszkańców miasta:
 - a. organizowanie i finansowanie kampanii profilaktycznych, współpraca z prasą, radiem, telewizją kablową,

- b. promocja imprez bezalkoholowych propagujących zdrowy styl życia: festyny rodzinne, zawody sportowe,
 - c. zakup materiałów i sprzętu służących realizacji programu współpracy z organizacjami, instytucjami w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
10. Składanie sprawozdań z wykonania gminnego programu.

Rozdział IV **Źródła finansowania**

Środki na realizację gminnego programu pochodzą z:

- budżetu Gminy w części przeznaczonej na realizację zadań własnych gminy,
- opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- środki finansowe nie wykorzystane na realizację zadań w roku 2012, zostaną przekazane do realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w roku 2013.

Rozdział V **Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

1. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykonuje prace będące elementem gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Miasta.
2. Komisja wykonuje swoje prace w trakcie posiedzeń oraz wizji lokalnych.
 - a. wynagrodzenie za udział w pracach komisji przysługuje w oparciu o listę obecności, za odbyte posiedzenie i wypłacane będzie w terminie do dnia 10 każdego następnego miesiąca za miniony miesiąc,
 - b. wysokość wynagrodzenia dla przewodniczącego komisji wynosi 100 zł brutto plus 20% tej kwoty za odbyte posiedzenie,
 - c. wysokość wynagrodzenia dla pozostałych członków komisji wynosi 100 zł brutto za odbyte posiedzenie.

Rozdział VI **Sposoby realizacji**

1. Podmioty koordynujące i realizatorzy Programu:
Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Skarżyska – Kamiennej na rok 2012 jest koordynowana przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Skarżyska-Kamiennej. Zadania Programu realizowane są poprzez:
 - a) Zlecenie zadań jednostkom miejskim, także placówkom oświatowym – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych lub konkursów ofert.
 - b) Zakupy i zlecenia zewnętrzne:
 - poprzez konkursy ofert;
 - poprzez zamówienia publiczne;
 - bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych.

2. Harmonogram realizacji, źródła finansowania i łączne nakłady finansowe:
Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w Budżecie Miasta, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (100% wydatków). Niewykorzystane środki na realizację Programu przeznacza się na realizację zadań w roku następnym.
3. Wskaźniki monitoringu:
 - A. Liczba osób objętych działaniami pomocowymi – m.in. współzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
 - B. Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi;
 - C. Liczba odbiorców projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe;
 - D. Liczba wniosków kierowanych do Sądu;
 - E. Liczba podpisanych zobowiązań;
 - F. Liczba i efektywność kontroli punktów obrotu napojami alkoholowymi.

HARMONOGRAM WYDATKÓW

Lp.	Zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	Procentowy udział
1	zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, współuzależnionych oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie:	16,55%
	1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego (szkolenia, konferencje, sympozja).	
	2. Wspieranie bazy lokalowej i wyposażenia placówek lecznictwa odwykowego.	
	3. Dodatkowe zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz substancji psychoaktywnych.	
	4. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków, realizacja działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie narkomanii.	
	5. Wspieranie środowisk trzeźwościowych, stowarzyszeń i klubów abstynenckich na rzecz osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych.	
	6. Edukacja i poradnictwo dla rodziców, opiekunów prawnych i wychowawców, służące przeciwdziałaniu uzależnieniom i sytuacjom kryzysowym wśród dzieci i młodzieży.	
2	udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:	5,34%
	1. Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego w przypadku nadużywania alkoholu i stosowania przemocy w rodzinie.	
	2. Pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym i przemocy w rodzinie: podnoszenie kwalifikacji zespołu terapeutycznego w zakresie terapii współuzależnienia i terapii dla DDA – finansowanie szkoleń; finansowanie dodatkowych oddziaływań terapeutycznych dla osób współuzależnionych i DDA.	
	3. Programy i spektakle profilaktyczne.	
	4. Szkolenia tematyczne różnych grup zawodowych, członków komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.	
3	prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:	29,95%
	1. Szkolenia wychowawców, nauczycieli i instruktorów sportowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży oraz podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych,	
	2. Współdziałanie w działaniach promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież oraz wzmacniających czynniki chroniące i motywujące do większej aktywności w życiu społecznym – rozwój zorganizowanych zajęć pozaszkolnych w świetlicach, klubach, świetlicach socjoterapeutycznych, placówkach oświatowych oraz innych środowiskach młodzieżowych (w tym dożywianie dzieci biorących udział w tych zajęciach).	
	3. Rodzice: działania edukacyjne, warsztaty dla rodziców, których dzieci piją i upijają się.	
	4. Zorganizowanie świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy placówkach oświatowych.	
	5. Realizacja programów profilaktycznych oraz spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	
	6. Zakup nagród dla dzieci i młodzieży biorących udział w konkursach profilaktycznych, zorganizowanie wycieczek dla świetlic	
	7. Zakup seansów filmowych zimowych i letnich.	
	8. Zorganizowanie festynu świątecznego oraz zakup paczek.	
	9. Finansowanie festynów profilaktycznych, programów profilaktycznych, wycieczek profilaktycznych.	
	10. Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia poprzez wspieranie, organizowanie, wyposażanie w sprzęt i materiały miejsc do uprawiania sportu, zabawy, nauki, wypoczynku.	
	11. Umowy zlecenia-zimowiska, półkolonie, poradnictwo dla rodzin.	
12. Kampanie informacyjno-profilaktyczne dla mieszkańców miasta.		

	wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie:	
4	1. <i>Zorganizowanie świetlic opiekuńczo –wychowawczych z wyżywieniem oraz organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży przez stowarzyszenia oraz kościoł katolicki.</i>	48,16%
	2. <i>Zakup literatury, publikacji, ogłoszeń, nadruków.</i>	
	3. <i>Powierzenie realizacji poszczególnych zadań z zakresu gminnego programu organizacjom pozarządowym (NGO) (przy procedurze zlecania zadań organizacjom pozarządowym (NGO) zastosowanie ma ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).</i>	
	4. <i>Wynagrodzenie członków komisji.</i>	
	5. <i>Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym w dziedzinie uzależnień.</i>	
	6. <i>Delegacje członków komisji.</i>	
	7. <i>Współpraca ze stowarzyszeniami i klubami abstynenckimi: finansowanie dodatkowych programów terapeutycznych realizowanych w klubach/stowarzyszeniach, dofinansowanie kosztów organizowanych obozów terapeutycznych, wspieranie współpracy klubów/stowarzyszeń ze społecznościami lokalnymi.</i>	
	8. <i>Kampanie informacyjno-profilaktyczne.</i>	
5	podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	
<i>Razem</i>		100%